

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 6Csp/8/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8321200157
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kurucová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2022:8321200157.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Kurucovou v spore žalobcov 1. Y. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XX a 2. T. P.Č., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XX, obaja právne zastúpení JUDr. Martinou Fabiánovou - advokátkou, so sídlom Hencovská 2043, Hencovce, proti žalovanému S. S. K. X I., H. B. XX-XX, Xst K., K. XXX, Q., XXXX, B., S., právne zastúpený Advokátskou kanceláriou Gallo s.r.o., so sídlom Jilemnického 4012/30, Martin, v konaní o primerané finančné zadostučinenie, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n ý uhradiť primerané finančné zadostučinenie žalobkyni v prvom rade vo výške 150 eur a žalobcovi v druhom rade vo výške 150 eur v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

P r i z n á v a žalobcom právo na náhradu trov konania z priznanej sumy v celom rozsahu s tým, že o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia podali dňa 18.01.2021 na tunajší súd žalobu, ktorou žiadali, aby žalovaný bol zaviazaný uhradiť im primerané finančné zadostučinenie vo výške 988,46 eur a nahradiť trovy konania.

Podanú žalobu odôvodnili tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 18C/180/2014 sa žalovaný v postavení žalobcu domáhal zaplattenia sumy 2 168,54 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % z tejto sumy ročne od 29.09.2011 zo zaplattenia.

Prvoinštancný súd vo veci rozhodol rozsudkom z 31.03.2015 tak, že uložil žalobcom (v postavení žalovaných) povinnosť uhradiť žalovanému spoločne a nerozdielne sumu 1 180 eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 5Co/199/2015 z 30.06.2016 odmietol odvolanie voči výroku, ktorým súd prvej inštancie v prevyšujúcej časti zamietol, potvrdil rozsudok v časti výroku, ktorým súd prvej inštancie uložil žalovanému v prvom rade zaplatiť žalobcovi 131,12 eur a žalovaným v prvom a druhom rade zaplatiť spoločne a nerozdielne 1 048,96 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne zo sumy 65,56 eur od 29.09.2011 do zaplattenia v určených mesačných splátkach od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Prvoinštancný súd rozsudkom z 06.11.2017 rozhodol tak, že v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 18.01.2018.

2. Žalobcovia v podanej žalobe poukázali na to, že prvoinštančný súd žalobu žalovaného zamietol v konaní sp. zn. 18C/180/2014 z dôvodu, že zo strany žalovaného došlo k porušeniu § 5b Zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ako aj § 92 ods. 8 Zákona č. 483/2001 o bankách.

Na základe toho žalobcovia uplatnili právo na primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 tretia veta Zákona č. 250/2007 Z. z.. Uviedli, že ako spotrebiteľia úspešne uplatnili porušenie svojich práv a poukázali na viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Prešove v obdobných veciach. Citovali z rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 11Co/56/2016, podľa ktorého primerané finančné zadosťučinenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov.

Poukázali na to, že uplatnenie primeraného finančné zadosťučinenia je dovŕšením ochrany porušeného práva spotrebiteľa spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej Zákom č. 250/2007 a vyžaduje sa, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká ujma. V tomto smere poukázali aj na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13Co/80/2016 a 3Co/53/2016.

Žiadali preto priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške, ktorá by neoprávnene zostala veriteľovi, ak by sa spotrebiteľ porušenia svojich práv nedomáhal súdnou cestou a to vo výške 988,46 eur.

3. Žalovaný žiadal podanú žalobu zamietnuť z dôvodu, že nedošlo k naplneniu predpokladov § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa a tiež namietol premlčanie uplatneného nároku.

Poukázal na to, že žalobcovia uplatňujú svoj nárok na základe rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 18C/180/2014 z 16.11.2017. Tento rozsudok bol žalobcovi doručený 18.12.2017 a žalobca predpokladal, že aj právna zástupkyňa žalovaných mala rozsudok doručený podobne. Nevedno, z akých skutočností žalobcovia vychádzajú, keď tvrdia, že rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť až 18.01.2018. Voči žalovanému sa stal právoplatný uplynutím 15-dňovej lehoty na odvolanie, čo bolo 03.01.2018. Keďže vtedy začala plynúť trojročná premlčacia lehota, tá uplynula najneskôr 03.01.2021. Pri dvojročnej premlčacej lehote by to bolo už 03.01.2020. Navyše žalovaný poukázal na to, že žalobcovia boli v konaní 18C/180/2014 úspešní len čiastočne a takáto žaloba nie je naplnením predpokladov pre priznanie finančného zadosťučinenia. Ak žalobcovia poukazujú na to, že ich nárok bol v konaní sp. zn. 18C/180/2014 zamietnutý aj z dôvodov § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa, Ústavný súd SR svojím rozhodnutím toto ustanovenie označil za rozporné s ústavou a to rozhodnutím PL-US11/2016 z 07.02.2018 a bolo publikované v Zbierke zákonov pod číslom 271/2018 Z. z.. Žalovaný tak zastáva názor, že nie je možné priznať zadosťučinenie, ktoré sa opiera o výrok založený na právnej úprave, následne vyhlásenej za rozpornú s ústavou.

Pokiaľ ide o samotnú výšku, žalobcovia ju uplatnili ako rozdiel medzi pôvodne žalovanou sumou a priznanou sumou, pričom dlh, ktorý bol žalobou požadovaný, reálne existoval, ale vzhľadom na aplikáciu protiústavnej právnej normy bol priznaný žalovanému iba čiastočne.

4. K písomnému vyjadreniu žalovaného k žalobe sa žalobcovia nevyjadrili.

Na nariadenom pojednávaní právna zástupkyňa žalobcov poukázala na uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20CoCsp/41/2016, v ktorom krajský súd uviedol, že v zásade bez ďalšieho je základ nároku a primerané finančné zadosťučinenie daný, ak dodávateľ uplatňuje voči spotrebiteľovi právo, ktoré po vznesení námietky premlčania zo strany spotrebiteľa sa účinne oslabí. Žalobcovia ako spotrebiteľia v konaní 18C/180/2014 vzniesli námietku premlčania a tak považujú podanú žalobu o vyplatenie primeraného finančného zadosťučinenia za dôvodnú.

5. Právny zástupca žalovaného na pojednávaní poukázal na obsah spisu Okresného súdu Humenné 18C/180/2014 a tam vydané rozhodnutia. Prvýkrát bolo rozhodnuté 31.03.2015 tak, že žalovaní boli zaviazaní spoločne a nerozdielne uhradiť žalobcovi 1 180 eur s príslušným úrokom z omeškania z

jednotlivých čiastkových plnení. V prevyšujúcej časti bola žaloba zamietnutá. Žalobca, voči ktorému došlo k čiastočnému zamietnutiu žaloby, odvolanie nepodal, odvolanie podali žalovaní. Na základe toho Krajský súd v Prešove rozsudkom z 30.06.2016 rozhodol tak, že odmietol odvolanie voči výroku, ktorým súd prvého stupňa v prevyšujúcej časti nárok zamietol. Tento rozsudok sa stal právoplatným 02.09.2016. To znamená, že súčasní žalobcovia mohli nárok na primerané finančné zadosťučinenie uplatniť prvýkrát 03.09.2016 a tento nárok sa stal premlčaným dňa 03.09.2019. Žalovaný tak opäť vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku. Ďalej poukázal na to, že keď Krajský súd v Prešove vrátil vec na nové konanie len o zvyšku, súd sa mal zaoberať už len rozšíreným nárokom na čiastočne úroky z omeškania, ktoré boli uplatnené podaním z 25.04.2014. Prvoinštančný súd však uznesením z 11.10.2017 napriek pojednávaniu nepripustil zmenu žaloby. Žalovaný má za to, že nebol dôvod ďalej v konaní pokračovať, lebo nebolo o čom. Napriek tomu súd prvej inštancie rozsudkom z 16.11.2017 žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Rozsudok bol žalovanému doručený 15.12.2017 a žalovaný namietol uplynutie premlčacej lehoty dňom 03.01.2021.

Právny zástupca žalovaného tak upresnil námietku premlčania v tom, že ju uplatňuje vo vzťahu k tej časti konania, kde prvoinštančný súd nárok žalobcu v základnom konaní v prevyšujúcej časti zamietol a kde krajský súd odvolanie vtedajšieho žalovaného voči tejto časti rozsudku odmietol. Ak by aj súd dospel k názoru, že základ nároku existuje a je daný, tak potom žalobcovia nemôžu uplatňovať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 988 eur, lebo táto suma bola zamietnutá práve rozsudkom, ktorým bolo žalobe čiastočne vyhovené a odvolanie voči prevyšujúcej časti bolo odmietnuté odvolacím súdom.

6. Žalobcovia považovali vznesenú námietku premlčania za nedôvodnú, lebo svoj nárok neuplatňujú na základe rozsudku prvoinštančného súdu z roku 2015, ale až na základe rozsudku, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 18.01.2018, kedy bola žaloba zamietnutá v prevyšujúcej časti. Majú za to, že bola podaná včas a zotrvali na nej v celom rozsahu.

7. Súd vykonal dokazovanie len oboznámením rozhodnutí vydaných v konaní 18C/180/2014, lebo žiadne iné návrhy na dokazovanie strany nenavrhli.

Z obsahu pripojeného spisu 18C/180/2014 mal súd za preukázané, že pôvodne sa medzi žalovaným v postavení žalobcu a súčasnými žalobcami v postavení žalovaných viedlo konanie pod sp. zn. 18C/10/2014, v ktorom žalobca žalobou z 07.06.2013 žiadal, aby súd zaviazal žalovaných, aby mu spoločne a nerozdielne uhradili 2 168,54 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne zo sumy 2 168,54 eur od 29.09.2011 do zaplatenia.

Pred začiatkom prvého pojednávania vo veci zobral žalobca čiastočne návrh späť a uplatňoval už len sumu 1 966,80 eur. Preto súd uznesením č. k. 18C/10/2014-78 z 06.05.2014 konanie ohľadom sumy 201,74 eur s úrokom z omeškania vo výške 9,50 % ročne z tejto sumy od 29.09.2011 do zaplatenia zastavil a nárok v prevyšujúcej časti vylúčil na samostatné konanie.

8. Pod sp. zn. 18C/180/2014 sa viedlo konanie o zaplatenie 1 966,80 eur s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne od 29.09.2011 do zaplatenia.

Prvoinštančný súd rozsudkom č. k. 18C/180/2014-35 z 31.03.2015 zaviazal žalovaných v prvom a druhom rade uhradiť žalobcovi spoločne a nerozdielne 1 180,08 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z mesačných plnení vo výške 65,56 eur od apríla 2020, september 2011 s tým, že výška úroku z omeškania v jednotlivých mesiacoch zodpovedala zákonom určenej sadzbe. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 5Co/199/2015-62 z 30.06.2016 odmietol odvolanie voči výroku, ktorým súd prvého stupňa v prevyšujúcej časti návrh zamietol.

Potvrdil rozsudok v časti výroku, ktorým súd prvého stupňa uložil odporcovi v prvom rade zaplatiť navrhovateľovi sumu 131,12 eur a odporcom v prvom v druhom rade zaplatiť spoločne a nerozdielne navrhovateľovi sumu 1 048,96 eur s 9,5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 65,56 eur od 29.09.2011 do zaplatenia v určených mesačných splátkach od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Prešove mimo iného vyplýva, že prvoinštančný súd zaviazal žalovaných na zaplatenie úroku z omeškania z jednotlivých splátok od 29.04.2010, hoci pôvodným návrhom doručeným súdu dňa 19.04.2013 žalobca žiadal úrok z omeškania až 29.09.2011. Podaním doručeným súdu 28.04.2014 žalobca žiadal, aby súd pripustil zmenu návrhu tak, že rozšíril úrok z omeškania z jednotlivých splátok za skoršie obdobie a to od 29.04.2009 do zaplatenia. Na pojednávaní dňa 11.10.2017 súd uznesením nepripustil zmenu žaloby.

Na tomto pojednávaní zároveň právna zástupkyňa žalovaných namietala, že žalobca nepreukázal aktívnu vecnú legitímáciu v súlade s ustanovením § 92 ods. 8 Zákona o bankách a preto súd vyzval žalobcu, aby preukázal, že jeho právny predchodca pred postúpením pohľadávky postupoval podľa ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách.

Prvoinštančný súd rozsudkom č. k. 18C/180/2014-112 z 16.11.2017 v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania. Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 18.01.2018.

Z obsahu spisu zároveň vyplýva, že tento rozsudok bol žalobcovi skutočne doručený dňom 18.12.2017, ale právnej zástupkyňi žalovaných bol doručovaný ako poštová zásielka a prevzala si ho dňa 02.01.2018. Teda rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 18.01.2018. Žaloba o primerané finančné zadostučinenie bola podaná na súd dňa 18.01.2021.

Z odôvodnenia rozsudku zároveň vyplýva, že súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, lebo žalobca nedisponuje dostatočnou aktívnou vecnou legitímáciou v predmetnom konaní, lebo zmluva o postúpení pohľadávky uzatvorená medzi Všeobecnou úverovou bankou, a.s. a žalobcom je neplatná, keďže neboli naplnené zákonné predpoklady § 92 ods. 8 Zákona o bankách, na postúpenie pohľadávky z banky na žalobcu. Banka môže postúpiť pohľadávku iba po predchádzajúcej písomnej výzve dlžníka, čo zo strany žalobcu preukázané nebolo. Táto písomná výzva ako podmienka uplatneného postúpenia pohľadávky sa musí dostať do dispozičnej sféry dlžníka (bod 36 rozsudku sp. zn. 18C/180/2014).

Ako vyplýva z obsahu spisu, žalobca ani žalovaný sa voči rozsudku neodvolali.

9. Podľa ustanovenia §1 ods. 1 Zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len "združenie") a označovanie výrobkov cenami.

Podľa ustanovenia §3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

10. Podľa citovaného ustanovenia §3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, má spotrebiteľ právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa zodpovedá, avšak iba za predpokladu, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva na ochranu spotrebiteľa. Uvedené právo nie je možné zamieňať s právom na vydanie bezdôvodného obohatenia. Predpokladom pre priznanie nároku je skutočnosť, že v konaní spotrebiteľ uplatnil nárok, ktorý vznikol porušením práv spotrebiteľa, teda práv nie len podľa zákona č. 250/2007 Z.z., ale aj práv podľa piatej hlavy prvej časti Občianskeho zákonníka, zákona o spotrebiteľských úveroch. Uplatnením práva nemožno rozumieť iba podanie žaloby spotrebiteľom, ale takýmto konaním je aj účinná obrana spotrebiteľa v konaní začatom na podnet dodávateľa.

Účelom poskytnutia zadosťučinenia je odčinenie ujmy a útrap, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné nároky alebo je vystavený bezprostrednej hrozbe nezákonných nárokov, je bezdôvodne sankcionovaný, znevýhodňovaný, diskriminovaný.

Predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom. Zákon nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde a toto je spôsobilé privediť spotrebiteľovi ujmu.

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poznamenal, že pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (pozri uznesenie NS SR, sp. zn. 6Cdo/389/2015 zo dňa 14.9.2016).

V súvislosti s výkladom samotného pojmu „úspešné uplatnenie práva“ zo strany spotrebiteľa, súd poukazuje aj na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obdo 45/2012 zo dňa 24. júna 2013, podľa ktorého „pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa“.

Vychádzajúc z uvedeného porušenia práv žalobcov ako spotrebiteľov zo strany žalovaného, intenzity zásahu do práv spotrebiteľa, výšky nedôvodne požadovanej sumy žalovaným, dĺžky trvania závadného stavu a konania a objektívnej spôsobilosti tohto konania vyvolať negatívne dôsledky v súkromnom a spoločenskom živote žalobcov, považoval súd právny základ nároku na finančné zadosťučinenie za plne dôvodný.

11. Súd mal za nesporné preukázané, že žalobcovia ako spotrebiteľia v konaní vedenom pred Okresným súdom Humenné pod sp. zn. 18C/180/2014 úspešne uplatnili porušenie svojich práv, keď preukázali, že žalobca vôbec nebol aktívne legitimovaným na podanie žaloby, lebo jeho právny predchodca nesplnil podmienky ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Súd sa nestotožnil s tvrdením žalovaného o tom, že ak na pojednávaní dňa 11.10.2017 nebola pripustená zmena žaloby, už nebolo o čom konať. Z rozsudku Krajského súdu v Prešove jednoznačne vyplýva, že mimo rozhodnutia o pripustení zmeny žalobného petitu, by súd mal aj skúmať, či vo vzťahu k dvom splátkam vo výške 131,12 eur je zaviazaná aj žalovaná v druhom rade spoločne a nerozdielne. Teda predmet sporu aj po nepripustení zmeny žalobného petitu existoval a súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Až týmto rozsudkom žalobcovia úspešne uplatnili svoje právo, lebo bolo konštatované, že žalobca nemá aktívnu vecnú legitimáciu na podaní žaloby a teda od samého začiatku žalovaní nemali byť zviazaní ani na zaplatenie sumy 1 180,08 eur s príslušným úrokom z omeškania. Je bezvýznamné, že vo vzťahu k tej časti konania, kde žalobcovia v postavení žalovaných boli zviazaní na zaplatenie sumy 1 180 eur sa rozsudok stal právoplatným už 02.09.2016, tak ako to namietal žalovaný. Žalobcovia sa až právoplatnosťou rozsudku dňa 18.01.2018 dozvedeli, že žalovaný nemal v konaní 18C/180/2014 vôbec aktívnu vecnú legitimáciu a teda, že boli porušené ich práva spotrebiteľov, ktorých sa v tomto konaní úspešne aj domohli.

Teda za základ nároku súd považoval rozsudok č. k. 18C/180/2014-112 z 16.11.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 18.01.2018. Trojročná premlčacia lehota na uplatnenie nároku na primerané finančné zadosťučinenie uplynula dňom 18.01.2021 a v tento deň bola žaloba podaná na súd, to znamená, že hmotnoprávna lehota zachovaná bola. Z toho dôvodu, súd považoval vznesenú námietku premlčania za nedôvodnú.

12. Výška primeraného finančného zadosťučinenia nie je predmetom žiadnej právnej úpravy, preto ustálenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je na úvahe súdu a súd v rámci voľnej úvahy vyhodnocuje primeranosť s ohľadom na konkrétne okolnosti veci.

„Pri stanovení výšky treba vychádzať zo závažnosti vzniknutej resp. hroziacej ujmy, okolností tak na strane žalobcu, ako aj žalovaného, okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva žalobcu. Pri určení výšky finančného zadosťučinenia sa nemožno striktne držať ujmy, ktorá žalobcovi objektívne hrozila, resp. ktorá mu vznikla. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany.“ (uznesenie KS v Prešove sp. zn. 17Co/134/2017 zo 16.11.2017)

„Treba mať pritom na zreteli, že primerané finančné zadosťučinenie je nárokom, z podstaty ktorého vyplýva jeho imateriálna povaha, čo znamená, že pri rozhodovaní o ňom nie je možné vychádzať z aspektov materiálnej povahy, keďže tieto sú základom pre uplatňovanie iných nárokov, napríklad náhrady škody. Ide o prostriedok satisfakčný, vykazujúci však aj sankčnú povahu, nakoľko dôsledkom zaplata zadosťučinenia je úbytok v majetkových aktívach osoby, ktorá právo porušila. Sankčná stránka má u primeraného finančného zadosťučinenia len vedľajší dôsledok, nakoľko pre účely represie slúžia iné odvetvia práva, civilné nároky majú kompenzačný, nie sankčný charakter. Keďže pri stanovení rozsahu zadosťučinenia je rozhodujúcou primeranosť, zadosťučinenie má zodpovedať povahe ujmy, primeranosť musí byť posudzovaná z objektívnych hľadísk, kritéria subjektívnej a sankčnej povahy nie sú z hľadiska primeranosti výšky určujúce.“ (rozsudok KS v Prešove sp. zn. 9Co/61/2018 z 21.2.2018)

13. Súd sa však nestotožnil s výškou uplatneného nároku, ktorý žalobcovia vyčíslili sumou 988,46 eur a odôvodnili tak, že ide o sumu, ktorá by neoprávnene zostala veriteľovi, ak by sa porušenia svojich práv nedomohli v súdnom konaní.

Pri určovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia sa zohľadňujú rôzne kritéria a to intenzita, časové trvanie závadového konania, satisfakčná a sankčná funkcia ako aj okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva tak na strane toho, do chránených práv koho bolo zasiahnuté, ako ja na strane toho, kto do týchto práv zasiahol.

Zohľadňujúc vyššie uvedené kritéria súd nevyhovel žalobe v celom rozsahu, lebo uplatnenie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške sumy, ktorá by veriteľovi zostala, ak by neprebiehala súdne konanie, považoval za neopodstatnené. Primerané finančné zadosťučinenie neslúži ako náhrada prípadného bezdôvodného obohatenia a nemôže byť ani vypočítané ako rozdiel v uplatnenej pohľadávke a v pohľadávke priznanej súdom. Súd v danom prípade za základ nároku ani nepovažoval rozsudok súdu prvej inštancie z 31.03.2015, kde žalovaní boli zaviazaní uhradiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 1 180,08 eur namiesto žiadaných 2 168,54 eur. Dôvodom priznania primeraného finančného zadosťučinenia bola skutočnosť, že druhým v poradí rozsudkom súdu prvej inštancie z 16.11.2017, súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol z dôvodu, že žalobca nemal aktívnu vecnú legitimáciu v spore. Žalobcovia na túto skutočnosť upozornili až po zrušení prvoinštančného rozsudku rozsudkom krajského súdu a to na pojednávaní dňa 11.10.2017. Až právoplatnosťou rozsudku z 16.11.2017, dňa 18.01.2018 sa žalobcovia dozvedeli, že súd právoplatne žalobu v prevyšujúcej časti zamietol z dôvodu nedostatku vecnej aktívnej legitimácie žalobcu, lebo jeho právny predchodca nedodržel postup podľa ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Vzhľadom na to, že zákonom predpísanú povinnosť postupovať podľa tohto ustanovenia neporušil žalovaný, ale jeho právny predchodca, súd považoval priznané finančné zadosťučinenie u každého zo žalobcov vo výške 150 eur za primerané. Aj keď samotný žalovaný neporušil ustanovenia Zákona o bankách pred postúpením pohľadávky, ako nový veriteľ uplatňujúcu pohľadávku si mal preveriť, či postup pred postúpením samotnej pohľadávky zo strany banky bol dodržaný. Teda žalobcovia sa ako spotrebiteľia voči žalovanému, ktorý uplatňoval pohľadávku domohli svojich práv v tom, že preukázali, že na takýto postup žalobca nie je oprávnený pre nedostatok jeho aktívnej vecnej legitimácie. Preto súd priznal žalobcom primerané finančné zadosťučinenie u každého z nich po 150 eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

14. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 C.s.p., podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný,

súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

V prejednávanej veci výška plnenia závisela od úvahy súdu. Úspech sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Žalobkyňa bola plne procesne úspešná čo do základu. Výška závisela od úvahy súdu, ktorú nemohla predvídať. Žalobkyňa bola plne procesne úspešná, lebo mala plný úspech čo do základu uplatneného nároku a výška plnenia závisela výlučne od úvahy súdu, preto má právo na plnú náhradu trov konania iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej).

Podľa rozhodovacej praxe Krajského súdu v Prešove, konania, v ktorých rozhodnutie o výške plnenia závisí od úvahy súdu, predstavujú výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok sporového konania. Úvaha súdu sa môže týkať len skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia (nie základu uplatneného nároku). Pre priznanie plnej náhrady trov konania v tomto prípade nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu sporovej strany (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti). Úvaha súdu o výške plnenia sa musí opierať o hmotné právo, spravidla o právne normy, v ktorých je rozsah nároku upravený vymedzením právne relevantných kritérií, jeho samotné určenie (vyčíslenie) vyplýva z konkrétnych okolností danej veci. Pre priznanie plnej náhrady trov konania nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti) a to ani to, akú sumu v pomere k súdom priznanej sume strana uplatňovala. Za neúspech sa nepovažuje rozdiel medzi uplatňovanou a priznanou výškou nároku. Predpokladom pre aplikáciu tohto ustanovenia je výlučne skutočnosť, že rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu (pozri rozsudky Krajského súdu v Prešove napríklad sp. zn. 13Co/49/2018 zo dňa 28.1.2019, 24Co/49/2017 zo dňa 22.2.2018, 18Co/92/2018 zo dňa 16.01.2019).

O výške trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku v súlade s ustanovením § 262 ods. 2 C.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.